

Kretslopp

FÖR DIG SOM BOR I SMÅHUS

Göteborgs Stad
Kretslopp och vatten

Mars
2014

**VI TAR HAND
OM DITT FARLIGA
AVFALL** sidan 2

Goda nyheter

**AVFALLSPÅSEN HAR
BANTAT** sidan 6

**SKYDDA DIG
FRÅN ÖVER-
SVÄMNING**
sidan 10

FARLIGT AVFALL-BILARNA RULLAR I VÅR sidan 7

TILLSAMMANS KAN VI AVGIFTA KRETSLOPPET

Batterier, lysrör, lacknafta och färg. Produkterna i våra hem kan innehålla ämnen som skadar såväl oss själva som naturen. Att minska och sortera ut farligt avfall är därför en av de viktigaste insatserna du kan göra för en giftfri miljö.

För snart 50 år sedan flyttade företaget BT Kemi till Teckomatorp i Skåne. Det blev startskottet för Sveriges största, och mest omtalade, miljöskandal. Men skandalen ledde också till att Sverige så småningom fick en modern miljölagstiftning med regler för farligt avfall. BT Kemi, som tillverkade bekämpningsmedel, hittade ett enkelt sätt att bli av med sitt avfall.

De gjorde som alla andra – de grävde ner det. Problemet var att BT Kemis avfall var mycket giftigt.

Tunnor med gift

Skandalen uppmärksammades tack vare Monica Nilsson, vars sons allergi och andningsbesvär hade förvärrats av den stickande lukten

från fabriksområdet. Forskare bekräftade hennes farhågor om den hälsovådliga verksamheten, men företaget hävdade att avfallet var ofarligt. 1975 grävde kommunen upp 200 tunnor med giftigt avfall i Teckomatorp. Något år senare hittade man ännu fler. Totalt hade företaget gjort sig av med 800 tunnor med avfall. Sanering av marken pågår än idag.

– Giftskandalen i Teckomatorp blev en ögonöppnare för vilka effekter farligt avfall kan ha på människors hälsa och på miljön. Händelsen ledde till att de första utförliga reglerna för farligt avfall från industrier togs fram i Sverige, säger Britta Moutakis, rådgivare i farligt avfall på branschorganisationen Avfall Sverige.

Många bäckar små

Farligt avfall innehåller ämnen som kan skada människa och miljö. Det kan vara brandfarligt, explosivt, frätande, giftigt, cancerframkallande och fosterskadande.

Men det är inte bara företag som har farligt avfall. I våra hem finns också många produkter som innehåller skadliga ämnen. Lampor kan innehålla kvicksilver, batterier kadmium, dataskärmar bly och lösningsmedel organiska föreningar. Det är inte några stora mängder, men många bäckar små kan ge stor påverkan. En lågenergilampa innehåller till exempel bara några milligram kvicksilver, men om

tillräckligt många lågenergilampor hamnar fel – till exempel i glasåtervinningen – ja, då kan kvicksilvret så småningom komma ut naturen och där räcker det med en tesked för att förgifta en hel sjö.

Din insats gör skillnad

Om kemikalier, färg och lösningsmedel slängs bland hushållssoporna kan de skada människor och komma ut i miljön efter förbränningen. Att hålla ut farligt avfall i avloppet är ännu värre, eftersom skadliga ämnen då kan hamna i slammet på reningsverket eller – i värsta fall – följa med vattnet ut i havet.

Som privatperson får man inte heller dumpa giftigt avfall i naturen. Kommunen är skyldig att ta hand om hushållens farliga avfall och hushållen är skyldiga att följa kommunens föreskrifter, det vill säga att sortera det farliga avfallet rätt.

– Insamlingen av farligt avfall från hushåll påbörjades i mitten av 80-talet, berättar Britta Moutakis. Då började man med insamling i miljöstationer i flera kommuner. En del hade också farligt avfall-bilar som åkte runt och hämtade avfallet.

Sedan dess har möjligheterna att lämna farligt avfall ökat, men trots detta hamnar en del av det farliga avfallet ändå i soppsåsen. 2013 innehöll en genomsnittlig soppåse i Göteborg cirka 0,75 procent farligt avfall. Per person och år blir det cirka 3 kg.

– Trots att göteborgarna har bra kunskap om var man ska lämna farligt avfall, hamnar en liten del i hushållssoporna ändå. En anledning är säkert bekvämlighet, men det kan också finnas en känsla av att den egna prestationen inte spelar någon roll, säger Fredrik Olsson på kretslopp och vattens avfallsenhet.

Att avgifta kretsloppet är ett viktigt mål för Göteborgs Stad. Men endast genom alla invånares medverkan kan vi nå dit. Genom att minska användningen av skadliga och miljöfarliga produkter och – när de kastas – lägga rätt sak på rätt plats kan vi få en renare och mer giftfri miljö.

Här kan du lämna farligt avfall

Återvinningscentralen

Här kan du lämna allt farligt avfall. (Observera att endast Tagene återvinningscentral tar emot asbest.)

Miljöstationen

På vissa bensinstationer och i vissa hamnar finns miljöstationer.

Där kan du lämna det mesta av ditt farliga avfall, utom elavfall.

I hamnarna lämnas främst oljefilter, färg och annat farligt avfall från fritidsbåtar.

Farligt avfall-bilen

Tar emot allt slags farligt avfall, utom stora vitvaror och asbest.

Återvinningsplatsen

Här kan du lämna batterier i batteriholkarna.

Samlaren

I skåpet Samlaren kan du lämna: lampor, batterier, småelektronik, lysrör och sprayburkar. Samlaren finns i vissa matbutiker.

Apotek med tillstånd av Läkemedelsverket

Apoteket

Här ska du lämna överblivna mediciner, kanyler och annan medicinsk utrustning.

Butiken: En del butiker som säljer elektriska produkter tar emot dessa när de kasseras. Enligt nya direktiv från EU måste alla stora butiker som säljer elektriska produkter i framtiden ta emot elavfall.

I soprummet: I vissa fastigheter finns det insamling av småelektronik, batterier och lampor i soprummet.

På www.goteborg.se kan du se var de olika samlingsställena ligger.

LÄMNA RÄTT SÅ TAS DIN LAMPA OM HAND PÅ BÄSTA SÄTT

- från inlämning till återvinning

Inlämning

Det är tisdag eftermiddag och Farligt avfall-bilen har just parkerat vid Mariaplan. Majborna strömmar till med kassar, korgar och lådor. Det är uttjänta brandvarnare, batterier, färgrester med mera, men framförallt är det många glödlampor, lågenergilampor och lysrör. Chauffören Uno Wall tar emot en lågenergilampa och säger: "Den här kan du följa."

Sedan hösten 2012 råder förbud mot försäljning av glödlampor. Lågenergilampor har tagit dess plats. Men lågenergilampor innehåller kvicksilver och klassas därför som farligt avfall. Kviksilver är ett användbart ämne, men också mycket giftigt. Att andas in kvicksilverångor kan skada nervsystem, njurar, hjärta och andra organ i kroppen. Från och med 2009 råder ett generellt förbud mot kvicksilver i Sverige, men lysrör och lågenergilampor är undantagna eftersom energivinsten anses vara större. Den största källan till spridning av kvicksilver är nämligen kolkraftverk.

Transport

Dagen därpå kör Farligt avfall-bilen till Stena Recyclings anläggning i hamnen. Här lastar man av lågenergilampor tillsammans med allt annat farligt avfall, sorterar det en extra gång och ser till att förpacka det väl. Därefter lastas lampor på en lastbil och så småningom hamnar den i Hovmantorp i Småland.

Återvinning

I Hovmantorp ligger företaget Nordic Recycling som tar emot Sveriges och Norges alla insamlade ljuskällor. Det blir 3 500 ton glödlampor, lågenergilampor, lysrör, halogen- och LED-lampor per år.

Lysrör och lågenergilampor kan ha gått sönder vid transporten och personalen måste ha andningskydd för att inte riskera att andas in kvicksilverångor. Lamporna lastas i en kvarn som krossar dem. Därefter tillsätts vatten och klor varpå lyspulvret som innehåller kvicksilver separeras från övrigt material. Metall och glas tvättas och återvinns, medan

lyspulvret skickas till Frankrike där man skiljer ut de sällsynta jordartsmetaller som finns i pulvret. Eftersom de är sällsynta, är det bra att återvinna dem.

Deponi

Resten, det vill säga det farliga kvicksilveret, läggs i djupa bergrum i Tyskland. Det går att återanvända kvicksilver, men eftersom ämnet är förbjudet vill man få bort det ur kretsloppet.

– Kviksilver är ett av våra värsta miljögifter och förhoppningsvis är lågenergilampor bara en tillfällig lösning, säger Katarina Gårdfeldt, expert på global spridning av kvicksilver på Göteborgs miljövetenskapliga centrum. Hon rekommenderar alla konsumenter att minimera sina inköp av produkter som innehåller kvicksilver och se till att källsortera:

– Om kvicksilver kommer ut i naturen, bakas det in i näringskedjan. Det blir ingen smaklig måltid.

Lämning

Sortering

Återvinning

FÄRGBURKAR fryses ned. Därefter krossas materialet så att det går att separera plåten från färgen. Färgen blir bränsle och metallen återvinns.

SPRAYFLASKOR innehåller ofta gas och ibland också giftiga ämnen. De skickas därför till destruktion och bränns vid hög temperatur. Metallen återvinns sedan ur slaggen från förbränningen.

LEKSAKER som är elektriska ska sorteras som elavfall. Batteri och kretskort plockas då bort och återvinns.

BATTERIER smälts ned, krossas, behandlas kemiskt eller förbränns. Nickel, kadmium, bly, järn, kobolt och koppar kan återvinnas och bli nya batterier eller andra produkter. Kvicksilver skickas till slutförvar.

MOBILTELEFONER utan batteri, tuggas sönder så att metaller kan sorteras ut. Koppar, aluminium och järn används som råvara i nya produkter. Små mängder guld, silver och palladium kan också återvinnas från kretskorten.

En urban gruva

Varje år ökar mängden datorer, telefoner och andra elektriska produkter med fyra kilo i hem och på arbetsplatser. Det är en urban gruva med mängder av resurser.

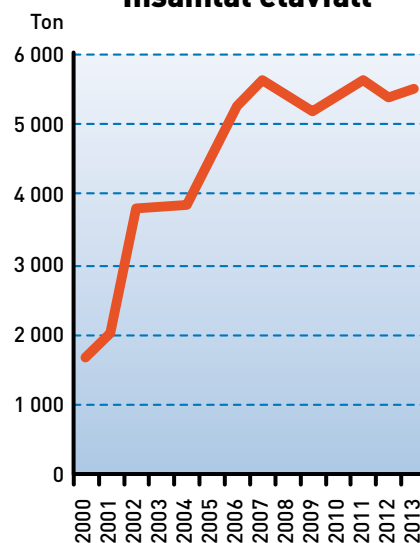
Metallen i TV:n kan bli järnvägsräls, plasten i datorn ett bullerplank, och guld i surfplattans kretskort en vigselring. Elektronik innehåller resurser som vi måste ta tillvara för att minska klimatutsläppen och spara råvara.

Men den kan också innehålla farliga ämnen som till exempel bly,

kadmium, krom och flamskyddsmedel. Därför är det viktigt att kasserad elektronik inte hamnar i soporna.

Förra året samlade vi in 5 498 ton elektronik för återvinning. Cirka 700 ton hamnade i soporna. Hjälp oss avgifta kretsloppet genom att sortera rätt och minska dina inköp av elprylar.

Insamlat elavfall

Största möjliga försiktighet

Ska du byta fasad på ditt eternithus? Eller renovera tak eller fogar? Tänk då på att äldre byggmaterial kan innehålla asbest.

Allt avfall som innehåller asbest måste plastas in med tjock byggplast och tejpas ihop ordentligt.

Om partiklar läcker ut riskerar personalen på återvinningscentralen att andas in asbest, vilket kan ge försämrad lungfunktion, lungcancer och andra tumörer.

Förutom i eternit, kan asbest förekomma i tak- och väggskivor, ventilationskanaler, isolering i oljepannor och varmvattenrör samt

äldre kakelfog och fix. Är du osäker på om ditt avfall innehåller asbest? Fråga personalen på återvinningscentralen. I Göteborg tar vi enbart emot asbest vid Tagene återvinningscentral på Hisingen. Observera att du ska kontakta personalen när du kommer fram.

Goda nyheter

SOPPÅSEN MINSKAR OCH MATAVFALLET ÖKAR

Under 2013 minskade det brännbara avfallet från varje göteborgare med fyra procent. Samtidigt har matavfallsinsamlingen ökat. Ett stort tack till alla göteborgare som minskar sin avfallsmängd och ökar biogasproduktionen!

Trenden med lättare soppåse har hållit i sig i fem år.

– En kombination av ökad matavfallssortering och lågkonjunktur ligger troligtvis bakom den nedbantade soppåsen, säger Karin Nielsen på kretslopp och vatten.

Vikttaxan ger mer i bruna påsen

Förra året minskade våra soppåsar med totalt 2 500 ton, eller fyra procent. Året innan, 2012, var minskningen sex procent. En anledning till den positiva trenden är troligtvis att fler göteborgare sorterar ut matavfall. Under hösten fick de sista stadsdelarna viktbaserad taxa, som nu gäller överallt utom i Södra skärgården. Vikttaxan är ett ekonomiskt incitament för att sortera ut matavfall och förpackningar av papper, tidningar, metall, glas och plast. Att återvinna material är nämligen många gånger mer miljönyttigt än att bränna det för värme- och energiutvinning. Men allra bäst är förstås att äta upp all mat och minska mängden förpackningar.

Renoveringstrender ger mer grovavfall

Grovavfall är hushållsavfall som är tungt och skrymmande: handfat, möbler, mattor, kakel, brädor med mera. Under 2013 ökade grovavfallet per göteborgare med över fem procent. Grovavfallet är nu uppe i rekordhöga 76 kg per person, vilket är mer än 2007 när högkonjunkturen nådde sin topp.

Troligen bidrar ROT-avdraget och renoveringstrender till ökningen. Även den viktbaserade taxan kan vara en anledning till att hushåll sorterar ut grovsopor istället för att trycka ner dem i sopkärnen.

Matavfall blir biogas

Totalt sorterade göteborgarna ut 20 200 ton matavfall under förra året. Det är en ökning med 2 000 ton eller 11 procent jämfört med året innan.

Av matavfallet gör vi biogas och sedan gödsel. Det innebär att utsläppen från fossila bränslen minskar och att vi minskar behovet av handelsgödsel som innehåller fosfor. Fosfor är en ändlig resurs som är energikrävande att ta fram.

Under 2013 producerades 11 GWh biogas, vilket motsvarar cirka 1 miljon liter bensin.

Farligt avfall ökar

Den insamlade mängden farligt avfall ökade från 2 700 ton 2012 till 3 100 ton 2013. Då är ändå inte elavfallet medräknat. Ökningen beror nästan uteslutande på impregnerat trä. Liksom när det gäller grovavfall, kan det vara renoveringstrender och utbyggnader av altandäck och uteplatser som ligger bakom.

Din soppåse

Kretslopp och vatten har låtit analysera göteborgarnas soppåsar. Vi fann att 29 procent av soppåsen är matrester, 27 procent är förpackningar och tidningar, 4 procent är trädgårdsavfall och 0,75 procent är farligt avfall. Resten, det vill säga 40 procent, är avfall som ska vara där.

Din soppåse kan alltså bantas med hela 60 procent! Ett hushåll kan sortera ut 1,7 kg mat per vecka för tillverkning av biogas och gödsel. Det är mycket mer miljösmart än att bränna upp maten. Likaså kan 1,6 kg förpackningar och tidningar bli nytt material. Det farliga avfallet

hör överhuvudtaget inte hemma i soppåsen. Det innehåller ämnen som är skadliga för människa och miljö.

Göteborgarna är bra på att sortera, matavfallsinsamlingen ökar och restavfallet minskar, men vi kan bli ännu bättre. Eller mer exakt – soppåsen kan bli hälften så tung.

Myrorna med på turen

Ett bra sätt att minska avfallet och miljöpåverkan är att återanvända produkter. Därför åker Myrornas lastbil med på Farligt avfall-bilarnas turer. När du ändå ska lämna lampor, batterier och överblivna kemikalier kan du också passa på att rensa garderoben eller förrådet.

– Vi tar emot kläder, böcker, textilier, leksaker, husgeråd, lampor, tavlor – ja, i stort sett allt som är i säljbart skick, säger Karin Krüger, enhetschef på Myrorna. I centrum får vi in ganska mycket, men det är sämre i ytterområdena. Det kan bero på att många inte vet att vi kommer tillsammans med Farligt avfall-bilen.

De saker Myrornas lastbil får in går till sorteringsanläggningen i Storås där man tar bort det som är trasigt och smutsigt. Sedan väljer

man ut de saker som går att sälja i butikerna i Sverige. Övriga felfria varor går på export till Kurdistan där man har liknande verksamhet som i Sverige.

Överskottet från butiks försäljningen går till Frälsningsarméns sociala verksamhet. 2012 fick Myrorna in cirka 40 miljoner kronor.

Fler chanser att lämna in farligt avfall

**TURLISTA PÅ
NÄSTA SIDA!**

Nu utökar vi Farligt avfall-bilarnas turer med 22 stopp. Förhoppningsvis ska det göra det enklare för göteborgarna att sortera ut och lämna sina kasserade batterier, lampor, kemikalier och annat som innehåller farliga ämnen. De nya adresserna har lagts till i de områden där de boende kan ha svårt att ta sig till en återvinningscentral eller miljöstation.

– Vi har prioriterat unga och gamla, i tätbefolkade lägenhetsområden där det inte finns så många andra insamlingsmöjligheter och där de boende kanske inte har bil, förklarar Emil Björklund, kundsamordnare på kretslopp och vatten.

Målet med den utökade turlistan är en bättre service och – givetvis – att det farliga avfallet hamnar på rätt ställe.

Farligt avfall-bilarnas hämtschema

Centrum

Måndag 31 mars

- 17.00-17.45 Burggrevegatan/Odinsplatsen, vid parkeringshuset
18.00-18.45 Bältgatan, vid Samskolans parkering
19.15-20.00 Skanstorget, vid korvkiosken (se även 15 maj)

Måndag 31 mars

- 17.00-17.45 Chapmans torg (se även 7 maj)
18.00-18.45 Masthuggstorget (se även 7 maj)
19.00-19.45 Vegagatan, vändplats Slottsskogen (se även 22 maj)

Tisdag 8 april

- 17.00-17.45 Orustgatan/Jordhyttegatan
17.00-17.45 Carlandersplatsen, vid infarten till Lundgrensg (se även 7 maj)
18.00-18.45 Mariaplan (se även 7 maj)
18.00-18.45 Dr Fries torg (se även 15 maj)
19.00-19.45 Såggatan, åv-plats
19.00-19.45 Kapellplatsen 3, lastzon (se även 15 maj)

Onsdag 16 april

- 17.00-17.45 Syster Estrids gata/Doktor Westrings gata
17.00-17.45 Kopparbunken Chalmers, Hörsalsvägen 13
18.00-18.45 Dr Forselius gata 14-18
18.00-18.45 Framnäsgratan 31-35
19.00-19.45 Guldhedstorget (se även 15 maj)
19.00-19.45 Fredriksdalsgatan, Shell

Måndag 28 april

- 17.00-17.45 Gustaf Adolfs torg
17.00-17.45 Engelbrektsgatan/Sten Sturegatan, åv-plats, Heden
18.00-18.45 Kaserntorget, Kungsgatan 22, lastzon
18.00-18.45 Kristinelundsgatan/Chalmersgatan
19.00-19.45 Järntorget vid Draken
19.00-19.45 Schillerska gymnasiet, skolgården

Onsdag 7 maj

- 17.00-17.45 Mariaplan
17.00-17.45 Carlandersplatsen, vid infarten mot Lundgrensgatan
18.00-18.45 Chapmans torg
18.00-18.45 Richertsgatan, åv-plats
19.00-19.45 Masthuggstorget
19.00-19.45 Norra Krokslättsgratan 17-23, åv-plats

Torsdag 15 maj

- 17.00-17.45 Dr Fries torg
17.00-17.45 Skanstorget, vid korvkiosken
18.00-18.45 Guldhedstorget
18.00-18.45 Sveaplan
19.00-19.45 Kapellplatsen 3, lastzon
19.00-19.45 Frigångsgatan, vid apotek

Torsdag 22 maj

- 17.00-17.45 Kabelgatan/Stortoppsgratan, åv-plats
18.00-18.45 Repslagaregatan, åv-plats
19.00-19.45 Vegagatan, vändplats, Slottsskogen

Tisdag 27 maj

- 17.00-17.45 Olbersgatan/Wingårdsgatan, vid mataffär
18.00-18.45 Smörgatan 38
19.00-19.45 Utlandagatan 43, nära åv-plats, utanför bilfirma

Tisdag 3 jun

- 17.00-17.45 Blåvalsgatan /Späckhuggaregatan
18.00-18.45 Slottsskogsgatan 80/Kolonin
19.00-19.45 Djurgårdsgatan/Koopmansgatan

Nordost

Onsdag 2 april

- 17.00-17.45 Angereds centrum, grönsaksaffären, Hjulplogsgatan (se även 20 maj)
17.00-17.45 Kortedala torg, Hundraarsgatan 23, åv-plats
18.00-18.45 Rappedalsvägen 11, åv-plats
18.00-18.45 Östra Midvintersgatan, nära åv-plats
19.00-19.45 Titteridammshöjden 11
19.00-19.45 Januarigatan 7, Kortedala, åv-plats

Torsdag 10 april

- 17.00-17.45 Beväringssgatan 9, åv-plats
17.00-17.45 Brahegatan 11, vid Medborgarhuset
18.00-18.45 Kortedalsvägen/Edwin Ahlqvists väg
18.00-18.45 Lars Kaggsgratan 34, Bellevue, vid affärerna
19.00-19.45 Kalendervägen 32, åv-plats
19.00-19.45 Slättängsgatan/Herman Jonssonsgatan, Utby Handel

Tisdag 22 april

- 17.00-17.45 Atmosfärsgatan, åv-plats
17.00-17.45 Hjällbo Centrum, parkering ICA
18.00-18.45 Gråbovägen, ICA Gunnilse, åv-plats
18.00-18.45 Eriksbo Västergärde 4, åv-plats
19.00-19.45 Torvhögsvägen, Björsared, åv-plats
19.00-19.45 Linnarhultsvägen 3, åv-plats

Måndag 12 maj

- 17.00-17.45 Gårdstens centrum, Muskotgatan, affären
17.00-17.45 Kummingatan, åv-plats
18.00-18.45 Timjansgatan, åv-plats
18.00-18.45 Lövgårdets centrum, bokbusszon
19.00-19.45 Kryddnejlikegatan/Kryddväxtgatan
19.00-19.45 Rosmaringatan 37-53

Tisdag 20 maj

- 17.00-17.45 Angereds centrum, grönsaksaffären, Hjulplogsgatan
17.00-17.45 Astronomgatan 25, vändplats
18.00-18.45 Fjällbruden 5-7
18.00-18.45 Rymdtorget, Tellusgatan, åv-plats
19.00-19.45 Rannebergens centrum, åv-plats, bokbusszon
19.00-19.45 Stora Björn, åv-plats

Onsdag 4 juni

- 17.00-17.45 Sandspåret, åv-plats
18.00-18.45 Bergsgårdsgården, åv-plats
19.00-19.45 Bredfjällsgatan, Tomaskyrkan

Måndag 9 juni

- 17.00-17.45 Hammarkroken, åv-plats
18.00-18.45 Hammarkulletorget, vändzon/åv-plats
19.00-19.45 Stekastigen, åv-plats

Hisingen

Tisdag 1 april

- 17.00-17.45 Solhagagatan, närheten av åv-plats
17.00-17.45 Skra Bro/Linas Lycka, åv-plats
18.00-18.45 Södra Ligården, infarten till området
18.00-18.45 Sæve Stationsväg, Sæve station, åv-plats
19.00-19.45 Lillekärr Södra 49 Amaryllisblomman, Kärra centrum (se även 29 april)
19.00-19.45 Stora Tolsereds väg, Gerrebacka, åv-plats

Onsdag 9 april

- 17.00-17.45 Selma Lagerlöfs torg, på parkeringen (se även 8 maj)
17.00-17.45 Eriksberg, Valskvarnsgatan, åv-plats
18.00-18.45 Tuve torg, vändplats vid kyrkan (se även 8 maj)
18.00-18.45 Coop Extra Eriksberg
19.00-19.45 Wieselgrensplatsen, Nordanvindsgatan 2A-2E (se även 19 maj)
19.00-19.45 ICA Kvantum, Sannegården

Torsdag 17 april

- 17.00-17.45 Lillebyvägen/ Kongahällavägen, korvkiosken
17.00-17.45 Bjurslätts torg 1 (se även 19 maj)
18.00-18.45 Runskriftsgatan 1, vid Willys
18.00-18.45 Blidvadersgatan 2, åv-plats (se även 27 maj)
19.00-19.45 Torslanda torg, vid Hemköp (se även 4 juni)
19.00-19.45 Utmarksgatan/Dysiksgatan

Tisdag 29 april

- 17.00-17.45 Hjuviksvägen/Torslanda Håsteviksväg, åv-plats
17.00-17.45 Blankversgatan 1, åv-plats
18.00-18.45 Hällsviksvägen, åv-plats
18.00-18.45 Wadköpingsgatan/Hjalmar Bergmans gata, Bobutiken
19.00-19.45 ICA Maxi Torslanda
19.00-19.45 Lillekärr Södra 49, Amaryllisblomman, Kärra centrum

Torsdag 8 maj

- 17.00-17.45 Selma Lagerlöfs torg, på parkeringen
17.00-17.45 Åketorpsgratan, åv-plats
18.00-18.45 Brunnshotorget
18.00-18.45 Sandbanksvägen, lastzon, vid panncentralen
19.00-19.45 Lilla Arödsgratan, åv-plats
19.00-19.45 Tuve torg, vändplats vid kyrkan

Onsdag 14 maj

17.00-17.45 Övralidsgatan 2-3, närheten av åv-plats
18.00-18.45 Arvesgårde 9-10
19.00-19.45 Norumshöjd 9

Måndag 19 maj

17.00-17.45 Sankt Olofsgatan, åv-plats
17.00-17.45 Wieselgrensplatsen, Nordanvindsgatan 2A-2E
18.00-18.45 Bjurslättis torg 1
18.00-18.45 Övre Hallegatan/Rambergsskolan
19.00-19.45 Gullrisgatan 1, åv-plats
19.00-19.45 Kvilletorget

Torsdag 22 maj

17.00-17.45 Miraallén 23, åv-plats
18.00-18.45 Badvädersgatan, åv-plats
19.00-19.45 Väderlekstorget, åv-plats

Måndag 26 maj

17.00-17.45 Kyrkbytorget
18.00-18.45 Sunnerviksgatan 38, utanför Jättstensskolan
19.00-19.45 Toredalsgatan/Skänningegatan, åv-plats

Tisdag 27 maj

17.00-17.45 Blidvädersgatan 2, åv-plats
18.00-18.45 Daggdroppegatan, ICA
19.00-19.45 Väderbodarna/Önskevädersgatan, nära åv-plats

Onsdag 4 juni

17.00-17.30 Klaremossevägen, Hisingsparken, koloniområde, p-plats vid Klaremosse 2
18.00-18.45 Kringlekullen, Koloniområde, p-plats
19.15-20.00 Torslanda torg, vid Hemköp

Väster

Torsdag 3 april

17.00-17.45 Brottkärsmotet, ICA Kvantum
17.00-17.45 Hammarvägen/Näsets kyrka
18.00-18.45 Bildals Bokväg 1, Lindåsskolan
18.00-18.45 Spektrumsgatan, ICA Åkared, åv-plats (se även 13 maj)
19.00-19.45 Lilla Skintebovägen, åv-plats (se även 13 maj)
19.00-19.45 Hagkroksvägen 1, åv-plats

Måndag 14 april

17.00-17.45 Frölunda torg, Näverlursgatan 2 (se även 21 maj)
17.00-17.45 Altplatsen, Gitarrgatan 5, åv-plats (se även 13 maj)
18.00-18.45 Opaltorget, busshållplats (se även 21 maj)
18.00-18.45 Bildradiogatan 57-61, nära miljöhus
19.00-19.45 Påvelunds centrum (se även 13 maj)
19.00-19.45 Svängrumsgatan 57, Flatåskyrkan

Onsdag 23 april

17.00-17.45 Antenngatan, åv-plats, mitt emot nr 45
17.00-17.45 Silltrutsgatan/Skrattmåsgatan
18.00-18.45 Askims Domarringsväg 97, åv-plats

18.00-18.45 Lokattsbacken
19.00-19.45 Nergårdsvägen 11, åv-plats
19.00-19.45 Starbåtsgatan, ICA

Måndag 5 maj

17.00-17.45 Axel Dahlströms torg
17.00-17.45 Fyrktorget
18.00-18.45 Marklandsgatan, Statoil
18.00-18.45 Nitaregatan/Ekehöjdsgatan, åv-plats
19.00-19.45 Änggårdsgatan/Kroppåsstigen Lekplats
19.00-19.45 Grimmeredsvägen 99

Tisdag 13 maj

17.00-17.45 Spektrumsgatan, ICA Åkared, åv-plats
17.00-17.45 Påvelunds centrum
18.00-18.45 Altplatsen, Gitarrgatan 5, åv-plats
18.00-18.45 Bärnstensgatan, intill OKQ8
19.00-19.45 Persikogatan 2
19.15-20.00 Lilla Skintebovägen, åv-plats

Onsdag 21 maj

17.00-17.45 Smaragdsgatan 4, åv-plats
17.00-17.45 Frölunda torg, Näverlursgatan 2
18.00-18.45 Björkhöjdsgatan 1, åv-plats
18.00-18.45 Munspelsgatan/Säckpipegatan
19.00-19.45 Opaltorget, busshållplats
19.00-19.45 Topasgatan, baksidan av Mimöbler

Måndag 2 juni

17.00-17.45 Önneredsvägen, vid pizzeria, parkeringen infart Kläveskärs-gatan
17.00-17.45 Södra Dragspelsgatan 39
18.00-18.45 Mungårdsgatan, utanför ICA
18.00-18.45 Kobbegården, åv-plats vid infart
19.00-19.45 Mariagatan 22, utanför Minilivs
19.00-19.45 Långlyckeavägen/Askims torg

Öster

Måndag 7 april

17.00-17.45 Stabbetorget 2 (se även 14-maj)
17.00-17.45 Mejerigatan (Ostkupan), åv-plats (se även 26 maj)
18.00-18.45 Trätorget (se även 14 maj)
18.00-18.45 S:t Sigfridsgatan/Skärgsgatan, pepparkaksbageriet (se även 26 maj)
19.00-19.45 Träkilsgatan 2, åv-plats
19.00-19.45 S:t Sigfrids plan 5-8, SE-banken (se även 26 maj)

Tisdag 15 april

17.00-17.45 Prästgårdsgatan/Danska vägen, åv-plats (se även 3 juni)
17.00-17.45 Bromeliusgatan, åv-plats
18.00-18.45 Bölgatan/Anders Zornsgatan, åv-plats
18.00-18.45 Lilla Munkebäcksgatan, ICA
19.00-19.45 Kärralundsgatan/Welander-gatan
19.00-19.45 Morängatan 11, åv-plats (se även 14 maj)

Lämna saker till

MYRORNA

Har du en lampa som fungerar, kläder du inte använder eller kaffekoppar som inte får plats i skåpet? Lämna det till Myrornas lastbil som följer med på Farligt avfall-bilarnas turer. Sakerna säljs och förtjänsten går oavkortat till Frälsningsarméns sociala verksamhet.

Torsdag 24 april

17.00-17.45 Solrosgatan, vändzon
17.00-17.45 Bagaregårdsgatan/Landerigatan, åv-plats
18.00-18.45 Kyrkåsgatan 16, vändplats
18.00-18.45 Lilla Hökegatan (Olskroks-torget), vändzon (se även 3 juni)
19.00-19.45 Spelmansgatan/ Spelmans-platsen
19.00-19.45 Schéelegatan 6, bokbuszon

Tisdag 6 maj

17.00-17.45 Fräntorpsvägen 8, åv-plats
17.00-17.45 Studiegången, åv-plats
18.00-18.45 Hagforsgatan 6, vändzon
18.00-18.45 Sofiagatan/Morängatan, åv-plats
19.00-19.45 Kageledstorg
19.00-19.45 Falkgatan/Övre Olskroks-gatan

Onsdag 14 maj

17.00-17.45 Morängatan 11, åv-plats
18.00-18.45 Stabbetorget 2
19.00-19.45 Trätorget

Måndag 26 maj

17.00-17.45 Mejerigatan (Ostkupan), åv-plats
18.00-18.45 S:t Sigfridsgatan/Skärgsgatan pepparkaksbageriet
19.00-19.45 S:t Sigfrids plan 5-8, SE-banken

Tisdag 3 juni

17.00-17.45 Lilla Hökegatan (Olskroks-torget), vändzon
18.00-18.45 Prästgårdsgatan/Danska vägen, åv-plats
19.00-19.45 Delsjökolonin

Måndag 9 juni

17.00-17.45 Slätten 1, nära åv-plats
18.00-18.45 Skogshyddegatan/Överåsvallen, nära åv-plats
19.00-19.45 Hogenskildsgatan/Ulfsparrégatan

Källaröversvämningar

Varje år drabbas hundratals fastigheter i Göteborg av källaröversvämning. Hus som ligger lågt är extra utsatta. Men med några enkla åtgärder kan du minska risken för att huset förvandlas till Noaks ark.

Dyra skyfall

Kostnaderna för översvämningar är stora, såväl för kommunen som för fastighetsägarna och försäkringsbolagen. Det kan handla om förstörd inredning, elektronik som blivit vattenskadad och åtgärder som pumpning, torkning och reparationer.

Minska riskerna

Riskerna kan inte byggas bort helt eftersom det inte är möjligt att dimensionera hela avlopps nätet för de allra största skyfallen. Men det finns en hel del du kan göra själv för att minska risken för översvämning.

Om du har en golvbrunn i källaren kan du fråga dig om du behöver den. En brunn innebär alltid risk att vatten kan tränga upp.

– Om du måste ha en golvbrunn, se till att den går att stänga. Du kan också installera en backventil eller en pump, säger Annika Wenzel som arbetar med skadeutredningar i samband med översvämningar på kretslopp och vatten.

– Det är också viktigt att tänka på hur man använder sin källare, tillägger hon. Inred med material som tål fukt och placera inte ömtåliga och dyrbara saker nära golvet.

Följ bygglovet

Nya hus byggs oftast utan källare idag. Det är bra.

– Det är viktigt att följa höjdraken i bygglovet, så att golvet hamnar på rätt nivå, säger Igor Ladan som också arbetar med skadeutredningar på kretslopp och vatten. Den som köper ett hus gör klokt i att kolla hur vattnet leds bort. Kanske ska man kosta på sig en filminspektion av avloppssystemet innan man köper så att det inte blir några otrevliga överraskningar.

Klimatförändringar kan öka riskerna

Klimatförändringar kan leda till att vi får större mängder nederbörd vid ett och samma tillfälle, ofta på sensommaren. Det är också i samband med dessa häftiga skyfall vi har de flesta översvämningarna.

– Om vi haft en längre period med torrt väder och det sedan kommer kraftig nederbörd kan den torra marken inte svälja allt regn, säger Annika Wenzel.

Men har du gjort ovanstående minskar risken för obehagliga överraskningar.

Gemensamt ansvar

Fastighetsägaren och kommunen har gemensamt ansvar för att förhindra att det blir översvämning. En inrapporterad översvämning leder till en skadeutredning för att se om fastighetsägaren respektive kommunen gjort det de ska för att förhindra översvämning. Även om man får ersättning för de skador som översvämningen fört med sig uppväger den sällan allt obehag. Så se över hur du kan skydda dig och läs gärna broschyren "Viktigt att veta om källaröversvämning" på www.goteborg.se eller beställ den via kretslopp och vattens kundservice, telefon 031 - 368 27 00.

Fyra typer av källaröversvämning:

- Vattnet stiger upp i fastigheten via avloppssystem, exempelvis golvbrunnar eller toaletter.
- Vatten tränger in genom källarvägg eller källargolv.
- Vatten kommer in i fastigheten genom exempelvis källarfönster, garageport och brunnar för dagvatten.
- Vatten strömmar ut från läckande vatteninstallationer.

Exempel på förebyggande åtgärder:

- Installera skyddsanordning som hindrar vatten att tränga in genom fastighetens avloppssystem.
- Ta bort träd som står i närheten av avloppsledningen för att hindra trädrötterna att tränga in.
- Inspektera och underhåll fastighetens ledningar och brunnar.
- Spola avloppsservisen ren från avlagringar.
- Rensa dagvattenbrunnen.
- Se till att marken lutar bort från huset.
- Installera avstängningsventiler på tvätt- och diskmaskin. Stäng ventilerna när maskinerna inte används.
- Håll dräneringsledningarna i gott skick. På äldre hus kan de vara igensatta.

Använd avloppet på rätt sätt

Att tänka på vad du spolar ned i toaletten är också viktigt för att undvika stopp i avloppet med översvämning som följd. Bara sådant som passerat kroppen, och toalettpapper, ska spolat ner i toaletten. Bomullstussar, tamponger, tops och annat skräp ska slängas i papperskorgen.

En annan orsak till stopp i avloppet kan vara fett. Torka bort stekfett från matlagningen med ett hushållspapper innan du diskar grytan eller stekpannan. Har du stora mängder fett eller olja kan du hälla det i ett tomt mjölkpaket eller liknande som sedan slängs i soppsäsen.

Dricksvatten

Gott och säkert vatten även med framtida klimatförändringar

Dricksvatten är vårt mest kontrollerade livsmedel. För att det ska vara gott och säkert, även i framtiden, installeras nya reningssteg på vattenverken.

För två år sedan vann Göteborg TV4:s smakprovning om det godaste kranvattnet i landet. Men det är inte bara smaken som räknas, vårt dagliga vatten måste vara säkert också. Därför är dricksvattnet ett av våra mest kontrollerade livsmedel. Mer än 80 olika analyser görs regelbundet på vattnet.

För 200 år sedan fick göteborgarna rent vatten från Kallebäckskälla. Men invånarna tog också en del av sitt vatten direkt från kanalerna – samma kanal där man nyss tömt sin toaletthink. Det resulterade i att kolera och andra epidemier spreds bland befolkningen. Under 1800-talet skördade kolera tusentals offer i Göteborg. När staden byggde moderna avloppssystem avtog smittspridningen och när klordesinfektion infördes tog den död på bakterierna.

I mitten av 1900-talet började en annan typ av mikroorganismer, virus, göra människor sjuka. Virus orsakade magsjuka och andra sjukdomar och spreds via vattnet. Då byggdes Göteborgs första vattenverk, Alelyckan, som stod klart 1949. Här klumpas virus och andra partiklar ihop och avskiljs.

Så, på 2000-talet, kom utbrotten av magsjuka orsakad av parasiter, där Östersund är det mest omtalade fallet. Där blev hälften av invånarna magsjuka.

– Det blev dyrt för samhället. Även om magsjuka inte går att

jämföra med kolera, orsakar det onödigt lidande. I Göteborg beslutade man om åtgärder mot parasiter för flera år sedan, innan det inträffat några utbrott i Sverige, säger Olof Bergstedt, dricksvattenspecialist på kretslopp och vatten.

På Göteborgs andra vattenverk Lackarebäck, pågår nu utbyggnaden med ultrafilter för fullt. I filtren fastnar mikroorganismer som kan gömma sig i vattnet från Göta älv. Och till skillnad från desinfektion med klor, fungerar metoden lika bra om vattnet skulle bli mer förorenat.

Även för Alelyckan planeras ultrafiltrering, men i väntan på att det ska bli klart har ultraviolett ljus installerats som mellanlösning.

– Skillnaden mellan ultrafilter och uv-ljus är att filtren tar bort mikroorganismerna, medan uv-ljus inaktiverar dem, säger Linda Hamlet, projektledare för uv-ljusinstallationen.

Redan idag är det mycket sällsynt att dricksvattnet innehåller smittbärande mikroorganismer, men efter installationerna av uv-ljus och ultrafilter beräknas risken vara mindre än 0,004 promille. Det är stora investeringar som finansieras av VA-taxan, men det är en bra försäkring mot framtida utbrott av magsjuka.

Med förändrat klimat och kraftigare regn i framtiden kan nämligen mikroorganismerna i Göta älv öka. Kretslopp och vatten vill därför stämma i bäcken så att Göteborgs kranvatten ska vara gott och säkert – även i framtiden.

– Målet med de pågående utbyggnaderna är att dricksvattnet ska vara så säkert att man kan dricka det varje dag i 5000 år utan att bli sjuk, säger Olof Bergstedt.

FAKTA OCH MYT *om kranvatten och flaskvatten*

MILJÖPÅVERKAN

KRANVATTEN: När man beräknade miljöpåverkan av Stockholms kranvatten med avseende på energiåtgång, utsläpp av växthusgaser, utsläpp av försurande gaser och övergödning i vattendrag, var påverkan minimal i jämförelse med olika typer av flaskvatten.

FLASKVATTEN: En flaska buteljerat vatten ger mer än 1000 gånger så mycket koldioxidutsläpp som samma mängd kranvatten. Som jämförelse gav det buteljerade vatten som konsumerades i Sverige 2006 upphov till samma mängd koldioxid som 8 500 oljeeldade villor eller 12 500 bilar.

*Källa: Konsumentföreningen Stockholms rapport
"Totala koldioxidutsläpp från produktion och transport
av buteljerat vatten i Sverige." 2007*

HÅLL- BARHET

KRANVATTEN: Rinnande vatten är färskt vatten. Tiden det tar från vattenverket till din kran är cirka 10–16 timmar om du bor i centrala Göteborg, vilket gäller 40 procent av invånarna. Bor du längre ut tar det något dygn till. Vattnet är hela tiden i rörelse.

FLASKVATTEN: Ju längre vatten varit tappat på flaska, desto större är risken för att bakterier kan växa till.

PRIS

KRANVATTEN: En liter kranvatten kostar ungefär 3 öre per liter. Då ingår hemleverans.

FLASKVATTEN: En liter flaskvatten kan kosta allt mellan 10 och 30 kronor litern, det vill säga 300–1 000 gånger så mycket som kranvatten. En del flaskvatten är dessutom buteljerat kranvatten med tillsatser.

SMAK

KRANVATTEN: 2012 vann Göteborg TV4:s smakprovning om det godaste kranvattnet i landet. Kranvatten smakar olika beroende på var man befinner sig. De flesta föredrar en neutral vattensmak. Vill man ha mer smak är det bara att tillsätta lite citron, apelsin, gurka eller något annat man tycker om.

FLASKVATTEN: Smakar lite olika beroende på mängden salt och andra mineraler. Det finns också smaksatt flaskvatten. Smakämnen är ofta kemiskt framställda, men en del flaskvatten innehåller naturliga aromämnen.

KVALITET

KRANVATTEN: Det finns lagkrav på vad dricksvatten får innehålla. Dessa anges i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter, som i sin tur bygger på EU-regler. Kraven gäller oavsett om vattnet är kommunalt kranvatten eller kommersiellt flaskvatten.

FLASKVATTEN: Gränsen för olika ämnen är desamma som för kranvatten. Men en del flaskvatten innehåller för mycket fluor och har fått dispens för detta. Flaskorna har en varningstext om att man inte bör ge vattnet regelbundet till små barn.

All plast kan återvinnas

Det är inte bara plastförpackningar som kan återvinnas. Trasiga utemöbler, pulkor och tandborstar, ja alla hårda och mjuka plastprodukter kan lämnas till återvinning på återvinningscentralen. (Dock inte på återvinningsplatsen. Där får man bara lägga förpackningar.)

Under förra året fick vi in 543 ton plast på återvinningscentralerna i Göteborg. Genom att materialåtervinna plast sparar vi råolja och minskar klimatutsläppen.

Inga dricksglas i glasåtervinningen

Förpackningar omfattas av producentansvar. Det innebär att den som tillverkar produkten har ansvar för att samla in och ta hand om den på ett miljöriktigt sätt, helst genom materialåtervinning.

Dricksglas är – till skillnad från glasflaskor och glasburkar – inte en förpackning och omfattas därför inte av lagen om producentansvar. Dricksglas har också en annan sammansättning än glasförpackningar. Blandas glaskvaliteterna försämrar möjligheterna att återvinna glaset. Dessutom kan de innehålla farliga ämnen, vilket kan störa återvinningsprocessen. Kristallglas innehåller, till exempel, bly.

Trasiga dricksglas läggs därför, väl förpackade så att ingen skadas, i soppåsen. Det går också bra att slänga glas på återvinningscentralen.

NYA PRISER 2014

Sophämtning, återvinning, biogasproduktion, rent vatten, avlopp och mycket mer. Det är vad du får för din avfalls-, vatten- och avloppssavgift. Sedan årsskiftet har taxorna höjts med cirka fem till sju procent på grund av ökade kostnader.

Höjningen av avfallstaxan beror, bland annat, på glädjande förändringar i beteende där fler sorterar ut sitt matavfall. En ökad mängd ger en ökad kostnad eftersom vi inte tar betalt för matavfallets vikt. Men miljön vinner på det. Ett hushåll som börjar sortera ut matavfall kan dock sänka sina kostnader när de byter tjänst.

För en genomsnittsvilla som betalar för hämtning av blandat avfall blir årets höjning cirka 103 kr (5,7 %) för hela året. För en villa som lämnar rest- och matavfall separat blir höjningen 68 kr (5,1 %).

För en genomsnittslägenhet som lämnar blandat avfall blir höjningen 90 kr (5,4 %). För en lägenhet som lämnar rest- och matavfall separat blir höjningen 43 kr (5,1 %).

Höjningen av VA-taxan beror delvis på stora investeringar på vattenverken, som till exempel uv-ljus och ultrafilter.

Vatten- och avloppstaxan höjs med 7,5 procent, vilket innebär att en genomsnittsvilla får betala 290 kronor mer 2014. För en lägenhet blir höjningen 204 kronor.

SMS vid vattenavstängning

Kretslopp och vatten har fått en ny informationskanal vid vattenavstängningar. Under sommaren kommer vi att introducera en sms- och telefonservice.

Det innebär att alla mobiltelefoner som är registrerade i det aktuella området kommer att få ett sms om planerade vattenavstängningar tre dagar innan vattnet stängs av. Samma dag kommer en påminnelse så att man, i god tid, hinner tappa upp dricksvatten för de timmar vattnet är avstängt.

Den som bara har fast telefoni på sin hemadress kommer att bli uppringd och få samma meddelande uppläst. Om du har en mobiltelefon som är registrerad någon annanstans, till exempel på jobbet, adress, kan du gå in och ändra detta på eniro.se eller hitta.se

– Det kommer att dröja ett tag innan sms-tjänsten helt ersätter lappar i brevlådan, men det är bra om man redan nu ser till att man har en telefon, mobil eller fast, som är registrerad på hemadressen, säger Katrin Steier på kretslopp och vattens driftcentral.

Kretslopp småhus ges ut av förvaltningen kretslopp och vatten i Göteborg och skickas till alla som äger småhus i Göteborgs stad.

Telefon kundservice
031-368 27 00, helgfri
mån, tis, tors, fre kl 7–16,
ons kl 9–16.

Postadress
Kretslopp och vatten
Box 123, 424 23 Angered

E-post
kretsloppochvatten@
kretsloppochvatten.goteborg.se

Webbadress
www.goteborg.se

Redaktör
Ulrika Naezer,
kretslopp och vatten

Produktion
Tre Art Reklambyrå AB

Repro och tryckning
Lindgren & Söner
Papper: Lumiset WFU 100 g

Tävling Lös korsordet och vinn en aktivitet i naturen

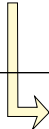
Kan du hitta meningen som de gula rutorna bildar? Sätt igång och testa dina ord- och miljökunskaper. Vinsten är en tvåtimmars turridning eller kanotpaddling i närheten av Göteborg. Värde 600 kr.

Skicka svaret senast 5 maj till: Kretslopp och vatten, Box 123, 424 23 Angered eller info@kretsloppochvatten.goteborg.se. Märk kuvertet med "Tävling". Glöm inte ange dina kontaktuppgifter. Det först öppnade, rätta svaret vinner.

www.halsingekryss.se

	HJÄLP- ORGAN	YITZHAK, ISRAE- LISK POLITIKER FÖRR	SKALL UT UR KRETS- LOPPET	BÖR MATEN NOGA	BETE	HUR SA?	PAGROT- SKY	UNDER- TILL	BOY SOM TRAVADE	LYSRÖR OCH DESSA TING SKALL ALDRIG LÄGGAS NER I SOP- PÅSEN
	STYR- MAN			FÅGEL						
	BLIR DITT MAT- AVFALL					ORD- KLASS				
	GÖR ROVAN SOM GÅR VARUHUS			KOMMIT FRAM MED FART	MAR- STRAND	VARA I HORISON- TÄLLÅGE EN BERTIL				
FORN HANDELS- PLATS	KUTYM PUHVÄN	NYHETS- BYRÅ	VANLI- GASTE LIVS- MEDLET	STRÖ UT ORAKEL- PLATS	LUGN- VATTEN	IFALL	HUDHÅL	HAR ETT LYSAND FINGER		
										
MÖRK TID I PRE- SENS			SPÅNSK- GREKISK MÅLARE				MANTEL	PEPPE I RUTAN	LARS VON ----, REGIS- SÖR	
TAX		BOND----- =KORT- SPEL	BOJA		KÄBI, PIANIST					
DEN KAN BESVÄRA ÖGAT	PROPPAR IGEN AV- LOPPET				PÅSTÅR	FOSFOR	KÄLL VIND			
			IRIDIUM		BLIR DITT REST- AVFALL					Lisa Halsingekryss

Barntävling

Rita framtidens återvinning

När du sorterar ut och återvinner plastförpackningar kan man göra nya saker av plast. Till exempel kan det bli blomkrukor, kassar och plaströr. Om alla sorterar ut sin plast kan man göra ännu fler saker utan att använda ny olja. Kan du komma på något bra man kan göra av återvunnen plast i framtiden?

Rita en teckning av detta och skicka den till oss senast 5 maj.

Adressen är Kretslopp och vatten,
Box 123, 424 23 Angered. Du kan
också fotografera och e-posta
teckningen till [info@kretsloppoch-
vatten.goteborg.se](mailto:info@kretsloppoch-
vatten.goteborg.se). Märk kuvertet

eller e-posten med "Barntävling".
Glöm inte ange ditt namn och din
adress. Vinsten är ett barnkalas på
någon av stadens fritidslantgårdar
för max 10 personer.

En jury på kretslopp och vatten
utser vinnaren.

Ändringar i vårens hämtschema

Sophämtningen påverkas av vårens helger. Här nedan kan du se vilka ändringar som gäller till och med midsommar. På de dagar som inte finns med i schemat sker hämtningen som vanligt. Tänk på att du kanske måste rulla ut kärlet en dag tidigare eller senare än vanligt.

Har du frågor kan du alltid kontakta kretslopp och vattens kundservice på telefon 031-368 27 00. Måndag, tisdag, torsdag, fredag kl 7–16, onsdag kl 9–16. Schemat finns även på www.goteborg.se/miljo

Gör plats för sophämtarna!

För att kunna göra ett bra jobb måste sophämtarna kunna rulla kärlet till bilen och tillbaka. Se till att inte häckar, löv, sand eller något annat är i vägen. Om du inte gjort det redan – tänk på att sopa upp gruset efter vintern så att sopkärlarna rullar lättare.

Tips för att komma ihåg hämtningen

Klipp ut och sätt upp denna sida.

Påskhelgen

Långfredag

Alla stadsdelar utom Södra skärgården

Ordinarie

Tis 15 april
Ons 16 april
Tors 17 april
Fre 18 april

Ny hämtdag

Mån 14 april eller tis 15 april
Tis 15 april eller ons 16 april
Ons 16 april eller tors 17 april
Tors 17 april

Annandag påsk

Gunnared, Lärjedalen, Kortedala, Bergsjön, Askim, Högsbo, Frölunda, Älvsborg, Tynnered

Ordinarie

Mån 21 april
Tis 22 april
Ons 23 april
Tors 24 april

Ny hämtdag

Tis 22 april
Tis 22 april eller ons 23 april
Ons 23 april eller tors 24 april
Tors 24 april eller fre 25 april

Södra skärgården

Ordinarie

Mån 21 april

Ny hämtdag

Tis 22 april

Första maj

Gunnared, Lärjedalen, Kortedala, Bergsjön, Härlanda, Örgryte, Centrum, Linnéstaden, Majorna, Hisingen

Ordinarie

Tis 29 april
Ons 30 april
Tors 1 maj

Ny hämtdag

Mån 28 april eller tis 29 april
Tis 29 april eller ons 30 april
Ons 30 april

Södra skärgården

Ordinarie

Tors 1 maj

Ny hämtdag

Fre 2 maj

Kristi himmelsfärdsdagen

Södra skärgården

Ordinarie

Tors 29 maj

Ny hämtdag

Fre 30 maj

Nationaldagen

Alla stadsdelar utom Södra skärgården

Ordinarie

Tis 3 juni
Ons 4 juni
Tors 5 juni
Fre 6 juni

Ny hämtdag

Mån 2 juni eller tis 3 juni
Tis 3 juni eller ons 4 juni
Ons 4 juni eller tors 5 juni
Tors 5 juni

Midsommarafton

Alla stadsdelar utom Södra skärgården

Ordinarie

Tis 17 juni
Ons 18 juni
Tors 19 juni
Fre 20 juni

Ny hämtdag

Mån 16 juni eller tis 17 juni
Tis 17 juni eller ons 18 juni
Ons 18 juni eller tors 19 juni
Tors 19 juni